

62000J0235

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 13 päivänä joulukuuta 2001. - Commissioners of Customs & Excise vastaan CSC Financial Services Ltd. - Ennakkoratkaisupyyntö: High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) - Yhdistynyt kuningaskunta. - Kuudes arvonlisäverodirektiivi - Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohhta - Verosta vapautetut liiketoimet - Arvopapereita koskevat liiketoimet - Välitys - Call center -palvelu. - Asia C-235/00.

Oikeustapauskokoelma 2001 sivu I-10237

Tiivistelmä

Asianosaiset

Tuomion perustelut

Päätökset oikeudenkäyntikuluista

Päätöksen päätösosa

Avainsanat

Verotus - Jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen - Liikevaihtoverot - Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä - Kuudennessa direktiivissä säädetyt vapautukset - Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa tarkoitetut pankkitoimet - Liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat arvopapereita - Käsite

(Neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohhta)

Tiivistelmä

\$\$Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdasta on tulkittava siten, että ilmaisulla "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" tarkoitetaan liiketoimia, joilla voidaan luoda, muuttaa tai lakkauttaa oikeuksia ja velvollisuuksia, joita osapuolilla on arvopapereiden perusteella, lukuun ottamatta sellaisen pelkän aineellisen, teknisen tai hallinnollisen palvelun tarjoamista, joka ei aiheuta oikeudellisia tai taloudellisia muuutoksia.

Ilmaisulla "välitys, joka koskee arvopapereita" ei tarkoiteta palveluja, jotka yksi tiettyä finanssituotetta koskevan sopimuksen osapuolista antaa alihankkijan tehtäväksi ja jotka koostuvat vain kyseistä tuotetta koskevien tietojen antamisesta ja tarvittaessa vastaavia arvopapereita koskevien merkitsemishakemusten vastaanotosta ja käsittelystä mutta joissa ei lasketa liikkeeseen näitä arvopapereita. Tällä ilmaisulla tarkoitetaan sen sijaan erillistä toimintaa, jossa välittäjä suorittaa palveluita tällaisen sopimuksen yhdelle osapuolelle ja joka voi käsittää muun muassa

sen, että tälle osapuolelle ilmoitetaan tilaisuuksista tehdä tällainen sopimus ja että välittäjä on yhteydessä toiseen osapuoleen ja neuvottelee asiakkaan nimissä ja puolesta osapuolten vastavuoroisten suoritusten yksityiskohdista.

(ks. 28, 33 ja 39-41 kohta sekä tuomiolauselman)

Asianosaiset

Asiassa C-235/00,

jonka High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) (Yhdistynyt kuningaskunta) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Commissioners of Customs & Excise

vastaa

CSC Financial Services Ltd

"ennakkoratkaisun jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste - 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

(viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. La Pergola, L. Sevón (esittelevä tuomari), M. Wathelet ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

kirjaaja: osastopäällikkö D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- CSC Financial Services Ltd, edustajinaan D. Milne, QC, ja barrister E. Wilson, accountant L. Allenin valtuuttamina,

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään G. Amodeo, avustajanaan barrister N. Paines, QC, ja barrister R. Baldry,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Lyal,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan CSC Financial Services Ltd:n, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja komission 12.7.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.7.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

Tuomion perustelut

1 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 1.6.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.6.2000, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste - 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi) 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty Commissioners of Customs & Excisen (jäljempänä Commissioners), joka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa arvonlisäveron kantamisesta vastaava viranomainen, ja CSC Financial Services Ltd:n (jäljempänä CSC) välisessä asiassa, jossa on kyse CSC:n Sun Alliance Groupin (jäljempänä Sun Alliance) lukuun suorittamien erilaisten palvelujen arvonlisäverollisuudesta.

Sovellettavat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

- - d) seuraavat liiketoimet:

5. liiketoimet, mukaan lukien välitys mutta lukuun ottamatta hallintoa ja tallessapitoa, jotka koskevat osakkeita, yhtiö- ja yhteenliittymäosuuksia, obligaatioita ja muita arvopapereita, ei kuitenkaan

- tavaroiden hallintaan oikeuttavia asiakirjoja,

- 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia ja arvopapereita."

Kansallinen lainsäädäntö

4 Vuoden 1994 Value Added Tax Actin (arvonlisäverolaki) liitteessä 9 olevan 5 osan 6 kohdan e alakohdan ja 7 kohdan nojalla, sellaisena kuin kyseinen laki oli tosiseikkojen tapahtuma-aikana, arvonlisäverosta vapautettuja ovat seuraavat:

"6. Seuraavien arvopaperien tai sekundääristen arvopapereiden liikkeeseen laskeminen, luovutus tai hankkiminen tai kaikenlaiset muut niitä koskevat liiketoimet:

- -

e) osuus tai muu asiakirja, joka tuottaa oikeuksia rahastossa tai jonka nimenomaisena tai tosiasiallisena tarkoituksena on tarjota henkilöille, joilla on sijoitettavia varoja, mahdollisuus saada rahaston kautta osuus voitosta tai tulosta, jonka rahasto saa omaisuuden hankkimisesta,

hallussapidosta, hallinnoimisesta tai luovuttamisesta.

7. Edellä 6 kohdassa mainitun liiketoimen valmistelu tai sitä koskeva merkintätakuu."

5 Liitteessä 9 olevaa 5. ryhmää koskevassa viidennessä huomautuksessa täsmennetään, että "7 kohtaan sisältyy 6 kohdassa tarkoitettujen arvopapereiden tai sekundääristen arvopapereiden hankkimista tai luovuttamista suunnittelevan henkilön ja tällaisilla arvopapereilla tai sekundäärisillä arvopapereilla liiketoimia tekevän henkilön yhteensaattaminen".

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

6 CSC tarjoaa finanssilaitoksille niin sanottuja call center -palveluja. Ennakkoratkaisupyyntöön esittäneen tuomioistuimen mukaan call center -palveluilla tarkoitetaan lähinnä sitä, että call center vastaa finanssilaitosten ja suuren yleisön välisestä yhteydenpidosta siltä osin kuin kyse on tiettyjen finanssituotteiden myynnistä aina tuotetta koskevista kyselyistä itse myyntiin asti, mutta ei itse myynnistä.

7 Sun Alliance, joka muodostuu yhtiöistä, jotka hallinnoivat sijoitusrahastoja ja yksityisten säästösuunnitelmia, on antanut CSC:n tehtäväksi nimellä Daisy personal equity plan tunnetusta sijoitustuotteesta, jossa asiakas hankkii osuuksia (units) osuusrahastosta (unit trust), tiedottamisen ja kyseistä tuotetta koskevista asiakaskontakteista huolehtimisen.

8 CSC:n työntekijät antavat potentiaalisille sijoittajille Daisy personal equity plan -tuotetta koskevat tarpeelliset tiedot ja hakemuslomakkeet. Sovelletavan kansallisen lainsäädännön perusteella kyseisillä työntekijöillä ei ole oikeutta antaa neuvoja vaan ainoastaan tietoja. CSC myös käsittelee potentiaalisten sijoittajien hakemuslomakkeet ja tarkastaa, että lomake on asianmukaisesti täytetty, että asianomainen täyttää hyväksymisedellytykset ja että vaaditusta maksusta on liitetty tosite hakemukseen. Lisäksi CSC käsittelee sijoitussopimusten irtisanomishakemukset.

9 Kyseisten arvopapereiden eli sijoitusrahasto-osuuksien liikkeeseen laskemiseen ja luovutukseen liittyvät muodollisuudet hoitaa kuitenkin eräs toinen yhtiö, joka ei ole sidoksissa CSC:hen.

10 Sun Alliance maksaa CSC:lle tämän suorittamista palveluista palkkion sellaisen tariffin mukaisesti, joka koostuu kiinteästä osasta sekä puhelujen ja myyntitapahtumien lukumäärään perustuvasta muuttuvasta osasta.

11 Päätöksellä, joka sisältyi 21.4.1997 päivättyyn kirjeeseen, Commissioners katsoi, että CSC:n tarjoamat palvelut eivät ole kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan nojalla arvonlisäverosta vapaita.

12 CSC valitti tästä päätöksestä VAT and Duties Tribunal, London -nimiseen tuomioistuimeen (Yhdistynyt kuningaskunta). Tämä tuomioistuin totesi, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetty vapautus koski myös arvopapereiden liikkeeseen laskemisen tai luovuttamisen edellyttämiä edeltäviä vaiheita.

13 Commissioners on hakenut tähän päätökseen muutosta ja esittänyt High Courtissa, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa vapautetaan arvonlisäverosta ainoastaan arvopapereiden liikkeeseen laskeminen ja että kyseisessä säännöksessä ei vapauteta arvonlisäverosta kolmannen henkilön liikkeellelaskijan lukuun suorittamia liikkeeseenlaskemista edeltäviä toimia. CSC sen sijaan on väittänyt, että nämä palvelut ovat erityisiä ja olennaisia palveluja, jotta Sun Alliance voisi laskea liikkeeseen arvopapereita, ja jotka näin ollen ovat 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa tarkoitettuja arvopapereita koskevia liiketoimia.

14 Koska High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) on näin ollen katsonut, että sen käsiteltäväksi saatetun riidan ratkaiseminen edellyttää kuudennen

arvonlisäverodirektiivin tiettyjen säännösten tulkintaa, se on päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Kuinka jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste - annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädettyä arvopapereita koskeville liiketoimille myönnettyä vapautusta on sovellettava? Erityisesti kysytään seuraavaa:

1) Sisältyykö käsitteeseen 'liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita' ainoastaan liiketoimet, joiden seurauksena asianomaisten henkilöiden arvopaperia koskevat oikeudet tai velvollisuudet muuttuvat?

2) Sisältyykö käsitteeseen 'liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat arvopapereita' palvelu, johon kuuluu tietojen antaminen potentiaalisille sijoittajille sekä sijoittajien sijoitushakemusten vastaanottaminen ja käsitteleminen arvopaperin liikkeeseen laskemista varten (mutta johon ei kuulu arvopaperin hallintaan oikeuttavan asiakirjan valmisteleminen eikä lähettäminen), kun henkilö, jolla ei ole mitään arvopaperiin liittyviä oikeuksia tai velvollisuuksia, tarjoaa tämän palvelun henkilölle, jolla on arvopaperiin liittyviä oikeuksia tai velvollisuuksia?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

15 Ennakkoratkaisukysymyksessä on kaksi osaa, joista ensimmäinen koskee kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa olevan ilmaisun "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" tulkintaa ja toinen tässä säännöksessä olevan ilmaisun "välitys, joka koskee arvopapereita" tulkintaa.

Ilmaisun "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" tulkinta

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

16 CSC väittää, että asiassa C-2/95, SDC, 5.6.1997 annetusta tuomiosta (Kok. 1997, s. I-3017, 68 kohta) ilmenee, että jotta palvelu kuuluisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan soveltamisalaan, kyseisen palvelun on oltava luonteeltaan erillinen sekä erityinen ja olennainen vapautettujen liiketoimien kannalta.

17 CSC:n mukaan edellytyksellä, jonka mukaan kyseisten palvelujen on oltava olennaisia vapautettujen liiketoimien kannalta, taataan se, että liiketoimi ei jää vapautuksen ulkopuolelle satunnaisen syyn kuten esimerkiksi palvelun suorittajan laskutusmenetelmän tai hinnanmääräämismenetelmän perusteella. Edellytys, jonka mukaan kyseisten palvelujen on oltava luonteeltaan erillisiä, on vertailua koskeva edellytys, joka merkitsee sitä, että kyseisten palvelujen on oltava helposti yksilöitävissä muihin palveluihin verrattuna, ja jonka johdosta on pohdittava, antavatko nämä palvelut vaikutelman siitä, että ne ovat osa kyseistä finanssipalvelua eivätkä jonkin muun tyyppinen palvelu. Edellytyksellä, jonka mukaan kyseisten palvelujen on oltava erityisiä arvonlisäverosta vapautettujen liiketoimien kannalta, täsmennetään olennaisuutta koskevaa edellytystä sulkemalla vapautuksen ulkopuolelle palvelut, jotka ovat olennaisia mutta jotka merkitsevät vain rutiininomaisen, teknisen tai elektronisen avun antamista, kuten esimerkiksi tietokoneiden vuokraamista pankille, siivouspalvelujen suorittamista, puhelinlaitteiden toimittamista tai pelkkää puhelinvastaajapalvelua.

18 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdassa säädetty vapautukset on myönnetty finanssipalveluille ja niihin liittyville välityspalveluille siksi, että näistä palveluista on vaikea kantaa arvonlisäveroa varsinkin sen vuoksi, että useissa tapauksissa on vaikea erottaa kyseisestä palvelusta maksettava vastike siitä rahan tai arvopapereiden vaihdosta, jota palvelu koskee. Hallinto- ja hallinnointipalvelujen, joiden osalta yleensä ei ole vaikeuksia kantaa arvonlisäveroa, suorittaminen on Yhdistyneen

kuningaskunnan mukaan kuitenkin edelleenkin arvonlisäveron alaista, vaikka näitä palveluja suoritettaisiin finanssitoimien yhteydessä. Lisäksi tilanteessa, jossa hallinnointi- tai hallintopalvelujen tarjoaminen on vapautettava verosta, tästä säädetään nimenomaisesti, kuten esimerkiksi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 1, 2 ja 6 alakohdassa.

19 Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa SDC antamansa tuomion 66 ja 73 kohdassa, että "arvopaperikauppaan" kuuluu toimia, joilla muutetaan osapuolten oikeudellista ja taloudellista tilannetta arvopapereiden osalta. Näin ollen arvopapereita koskevien liiketoimien vapauttaminen arvonlisäverosta ei Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan selvästikään koske CSC:n Sun Alliancesille pääasiassa suorittamien palvelujen kaltaisia hallinnollisia palveluita, koska mikään, mitä CSC tekee, ei muuta henkilön oikeusasemaa tietyn arvopaperin suhteen.

20 Komissio huomauttaa, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetty vapautus ei riipu siitä, kuka tai mikä tai minkä tyyppinen palvelun suorittava henkilö tai laitos on, tai siitä tavasta, jolla palvelu suoritetaan (ks. em. asia SDC, tuomion 32-38 kohta). Komission mukaan silläkään ei ole merkitystä, että asiakas ei ole tietoinen siitä, että palvelun osittain suorittaa joku muu henkilö kuin se, jonka kanssa hän ryhtyy oikeussuhteeseen (em. asia SDC, tuomion 59 kohta).

21 Komission mukaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdalla on tarkoitus jättää arvonlisäverotuksen ulkopuolelle tietyt finanssipalvelut, muun muassa ne, jotka suoraan koskevat finanssivälineitä, tällaisten toimien verottamisessa esiintyvien käytännön vaikeuksien takia sekä niiden vaikutusten takia, joita näiden toimien verottamisella voisi olla luoton hintaan. Näillä seikoilla ei komission mukaan kuitenkaan voida perustella vapautuksen ulottamista koskemaan sellaisia palveluja, joita käyttää arvonlisäverosta vapautettuja palveluja tarjoava henkilö. Komission mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei vaikuta siltä, että CSC:n tarjoamia palveluja eli tiedottamista asiakkaille ja hakemuslomakkeiden käsittelyä, joihin ei liity mitään toimia, jotka vaikuttaisivat arvopapereihin liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, voitaisiin pitää varsinaisina arvopapereita koskevinä liiketoimina.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan CSC ei suorita pääasiassa kyseessä olevien arvopapereiden eli sijoitusrahasto-osuuksien liikkeeseenlaskemiseen tai luovutukseen liittyviä muodollisuuksia.

23 Tältä osin on korostettava, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan sanamuodon perusteella ei ole periaatteessa poissuljettua, että arvopapereita koskeva liiketoimi olisi jaettavissa useisiin erillisiin palveluihin, jotka voisivat olla tässä säännöksessä tarkoitettuja arvopapereita koskevia liiketoimia ja joihin voitaisiin soveltaa tässä säännöksessä säädettyä vapautusta (ks. vastaavasti kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettuja tilisiirtoja koskevien toimien osalta em. asia SDC, tuomion 64 kohta).

24 Näin ollen on tarkasteltava, millä edellytyksillä tätä vapautusta voidaan soveltaa ja täyttävätkö CSC:n tarjoamien palvelujen kaltaiset palvelut nämä edellytykset.

25 Edellä mainitussa asiassa SDC annetun tuomion 66 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että atk-keskuksen tarjoamat palvelut voidaan luokitella 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 ja 5 alakohdassa tarkoitetuiksi vapautetuiksi liiketoimiksi, jos ne ovat kokonaisuutena arvioiden erillinen kokonaisuutensa, joka täyttää kyseisissä säännöksissä kuvatun palvelun erityiset ja olennaiset tehtävät.

26 Erityisesti kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 kohdassa tarkoitettujen tilisiirtojen osalta tästä seuraa, että kyseisten palvelujen on oltava sellaisia, että niillä siirretään varoja ja aiheutetaan oikeudellisia ja taloudellisia muutoksia. Kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä tarkoitettu vapautettu palvelu on erotettava pelkän aineellisen tai teknisen palvelun suorittamisesta, josta esimerkkinä on atk-järjestelmän antaminen pankin käyttöön. Kansallisen tuomioistuimen on tämän takia tutkittava erityisesti, millainen vastuu atk-keskuksella on pankkeja kohtaan ja koskeeko tämä vastuu ainoastaan teknisiä seikkoja vai ulottuuko vastuu liiketoimien erityisiin ja olennaisiin osatekijöihin (em. asia SDC, tuomion 66 kohta).

27 Sama analyysi pätee lähtökohtaisesti soveltuvien osin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa tarkoitettuihin arvopapereita koskeviin liiketoimiin.

28 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut edellä mainitussa asiassa SDC antamansa tuomion 73 kohdassa, arvopaperikaupalla tarkoitetaan toimia, joilla osapuolten oikeudellista ja taloudellista tilannetta muutetaan ja jotka tältä osin ovat verrattavissa tilisiirron tai maksun yhteydessä suoritettaviin toimiin. Näin ollen pelkästään sellaisen aineellisen, teknisen tai hallinnollisen palvelun tarjoaminen, joka ei aiheuta oikeudellisia tai taloudellisia muutoksia, ei kuulu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetyn vapautuksen piiriin.

29 Tätä päätelmää tukee ensinnäkin se, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetyn vapautuksen ulkopuolelle on nimenomaisesti jätetty arvopapereiden tallessapito ja hallinnointi, jotka juuri ovat toimia, jotka eivät aiheuta mitään muutoksia osapuolten välisiin oikeudellisiin ja taloudellisiin suhteisiin.

30 Kun edellä mainitun säännöksen osalla "lukuun ottamatta hallintoa ja tallessapitoa" poiketaan tässä säännöksessä säädetystä arvopapereita koskevasta vapautuksesta, tämä osa merkitsee sitä, että arvopapereiden tallessapito- ja hallinnointitoimiin sovelletaan tämän direktiivin mukaista sellaista yleistä järjestelmää, jossa pyritään saattamaan arvonlisäveron alaiseksi kaikki verotettavat liiketoimet, jollei toisin ole nimenomaisesti säädetty. Tästä seuraa, että 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädetty vapautus ei koske hallinnollisia palveluja, jotka eivät muuta oikeudellista ja taloudellista tilannetta osapuolten välillä.

31 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa SDC antamansa tuomion 70 kohdassa todennut, jo kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3-5 alakohdan sanamuodostakin ilmenee, että näissä säännöksissä tarkoitetuista liiketoimista mikään ei koske finanssialan tiedotustoimintaa. Näihin liiketoimiin ei siis voida soveltaa näissä säännöksissä säädettyä vapautusta.

32 Pelkästään sillä perusteella, että tietty osatekijä on välttämätön vapautetun liiketoimen toteuttamiseksi, ei voida päätellä, että tätä osatekijää vastaava palvelu vapautetaan arvonlisäverosta (em. asia SDC, tuomion 65 kohta).

33 Edellä esitetystä seuraa, että ilmaisu "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" käsittää liiketoimet, joilla voidaan luoda, muuttaa tai lakkauttaa oikeuksia ja velvollisuuksia, joita osapuolilla on arvopapereiden perusteella.

Ilmaisun "välitys, joka koskee arvopapereita" tulkinta

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

34 CSC esittää, että sen Sun Allianceselle suorittamat palvelut kuuluvat kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa käytetyn arvopaperivälityksen käsitteen piiriin ja täyttävät tässä säännöksessä säädetyn vapautuksen soveltamisedellytykset. Eri kieliversioiden vertailusta ilmenee, että suurin osa niistä - lukuun ottamatta erityisesti englanninkielistä versiota - koskee sellaisen palvelun suorittajaa, joka toimii pelkästään välittäjänä kahden osapuolen välillä. Tätä tarkoittaa esimerkiksi ranskankielinen ilmaisu "négociant", saksankielinen ilmaisu "Vermittlung" ja hollanninkielinen ilmaisu "bemiddeling". CSC päätelee, että koska se selvästikin toimii välittäjänä sijoittajan ja Sun Alliancen välillä, sen Sun Allianceselle suorittamat palvelut ovat vapautettuja arvonlisäverosta.

35 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa käytetty ilmaisu "välitys" on yhteisön oikeuden käsite. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin eri kieliversioiden vertailun perusteella voidaan todeta, että kyseisessä säännöksessä on käytetty saksankielisen Vermittlung-termin kaltaisia käsitteitä, mikä osoittaa, että "välityksellä" tarkoitetaan välittäjän tarjoamaa palvelua. Tämän palvelun luonne edellyttää toimimista välittäjänä tietyn liiketoimen potentiaalisten osapuolten välillä. Käsite ei selvästikään kata CSC:n Sun Allianceselle suorittamien palvelujen kaltaisten hallinnollisten palvelujen suorittamista finanssilaitokselle, varsinkaan kun finanssilaitoksen asiakas ei ole tietoinen tästä tehtävästä.

36 Komission mukaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa käytetty ilmaisu "välitys" viittaa ainoastaan sellaisen välittäjän toimintaan, joka osallistuu tietyn liiketoimen toteuttamiseen ja neuvottelee sen ehdoista jonkin osapuolen puolesta. Komissio korostaa, että tällaisen välittäjän osallistumisen liiketoimeen voidaan katsoa merkitykseltään vastaavan sitä, että osapuolet itse osallistuvat kyseiseen liiketoimeen, ja johtavan samankaltaisiin vaikeuksiin verotuksessa. Se, voidaanko CSC:n toimintaa pitää välittäjän toimintana, on lähinnä tosiseikkoja koskeva kysymys, jonka tutkiminen kuuluu ennakkoratkaisupyyntöä esittäneelle tuomioistuimelle. Komissio kuitenkin epäilee, voidaanko tiedottamista ja hakemusten vastaanottamista ja käsittelemistä pitää varsinaisena välittäjän toimintana.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa ei ole määritelty tässä säännöksessä tarkoitetun arvopapereita koskevan välityksen käsitettä.

38 Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdasta ilmenee, että ilmaisulla "mukaan lukien välitys" ei pyritä määrittelemään tässä säännöksessä säädetyn vapautuksen pääasiallista sisältöä vaan sillä on tarkoitus laajentaa kyseisen vapautuksen soveltamisalaa välitystoimintaan.

39 Ilman, että olisi tarpeen tarkastella termin "välitys" - jota muuten käytetään muissakin kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksissä ja varsinkin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 1-4 alakohdassa - täsmällistä merkitystä, on todettava, että 5 alakohdan osalta tällä termillä tarkoitetaan sellaisen välittäjänä toimivan henkilön toimintaa, joka ei toimi tiettyä finanssituotetta koskevan sopimuksen osapuolena ja jonka toiminta koostuu muusta kuin tällaisten sopimusten

osapuolten tyypillisistä sopimukseen perustuvista suorituksista. Välitystoiminnalla nimittäin tarkoitetaan palvelua, joka suoritetaan sopimuksen yhdelle osapuolelle ja josta tämä osapuoli suorittaa vastikkeen erillisenä välitystoimintana. Kyseinen toiminta voi käsittää muun muassa sen, että tälle osapuolelle ilmoitetaan tilaisuuksista tehdä tällainen sopimus ja että välittäjä on yhteydessä toiseen osapuoleen ja neuvottelee asiakkaan nimissä ja puolesta osapuolten vastavuoroisten suoritusten yksityiskohdista. Tämän toiminnan tavoitteena on siis tehdä se, mikä on tarpeen, jotta kaksi osapuolta tekisivät sopimuksen, ilman, että välittäjällä olisi omaa intressiä sopimuksen sisällön suhteen.

40 Kyseessä ei sen sijaan ole välitystoiminta silloin, kun yksi sopimuksen osapuolista antaa alihankkijan tehtäväksi osan sopimukseen liittyvistä aineellisista toimista, kuten tietojen antamisen toiselle osapuolelle sekä sopimuksen kohteena olevia arvopapereita koskevien merkintähakemusten vastaanoton ja käsittelyn. Tällaisessa tapauksessa alihankkija on samassa asemassa kuin finanssituotteen myyjä, eikä alihankkija siis ole välittäjänä toimiva henkilö, jolla ei ole sopimuksen osapuolen asemaa edellä mainitussa säännöksessä tarkoitetulla tavalla.

41 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisupyyntöön esittäneelle tuomioistuimelle on vastattava, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohtaa on tulkittava siten, että

- ilmaisulla "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" tarkoitetaan liiketoimia, joilla voidaan luoda, muuttaa tai lakkauttaa oikeuksia ja velvollisuuksia, joita osapuolilla on arvopapereiden perusteella

- ilmaisulla "välitys, joka koskee arvopapereita" ei tarkoiteta palveluja, jotka koostuvat vain finanssituotetta koskevien tietojen antamisesta ja tarvittaessa vastaavia arvopapereita koskevien merkitsemishakemusten vastaanotosta ja käsittelystä mutta joissa ei lasketa liikkeeseen näitä arvopapereita.

Päätökset oikeudenkäyntikuluista

Oikeudenkäyntikulut

42 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Päätöksen päätösosa

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

(viides jaosto)

on ratkaissut High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionin (Crown Office) 1.6.2000 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste - 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5

alakohtaa on tulkittava siten, että

- ilmaisulla "liiketoimet, jotka koskevat arvopapereita" tarkoitetaan liiketoimia, joilla voidaan luoda, muuttaa tai lakkauttaa oikeuksia ja velvollisuuksia, joita osapuolilla on arvopapereiden perusteella

- ilmaisulla "välitys, joka koskee arvopapereita" ei tarkoiteta palveluja, jotka koostuvat vain finanssituotetta koskevien tietojen antamisesta ja tarvittaessa vastaavia arvopapereita koskevien merkitsemishakemusten vastaanotosta ja käsittelystä mutta joissa ei lasketa liikkeeseen näitä arvopapereita.